

Zlatý erb 2009 – testování přístupnosti

V letošním ročníku soutěže jsme testovali 28 webů z hlediska **přístupnosti** pro návštěvníky s těžkým zdravotním postižením.

Způsob testování

Při testování jsme se opět zaměřili na tzv. **reálnou přístupnost**, která nejlépe odráží skutečné potřeby handicapovaných uživatelů webu. Weby nebyly posuzovány pouze podle vybraných pravidel pro tvorbu přístupného webu, definovaných vyhláškou č. 64/2008 Sb. o přístupnosti webových stránek orgánů veřejné správy, ale byly otestovány i skupinou handicapovaných uživatelů. Na testování se podíleli

- tři testéři těžce slabozrací,
- čtyři testéři nevidomí,
- dva odborníci na přístupnost bez těžkého zrakového postižení.

Zrakově postižení testéři jsou zkušenými uživateli asistivních technologií (většina z nich dlouhodobě působí jako lektoři náročných kompenzačních pomůcek na bázi PC). Výbornou znalostí práce s asistivní technologií jsou eliminovány případné chyby v testování, které by mohly být způsobeny neznalostí práce s odečítačem obrazovky či softwarovou lupou. Všichni testéři jsou aktivními a zkušenými uživateli webu, pět z nich má zkušenosti s tvorbou webových stránek, dva pracují s webem na uživatelské úrovni. Různorodost našeho týmu testérů tedy zajišťuje otestování webu handicapovanými uživateli s různými znalostmi a zkušenostmi, což testování více přibližuje reálnému používání webu touto skupinou uživatelů.

Výsledky testování

Weby, přihlášené do soutěže, měly z hlediska přístupnosti různou úroveň. S potěšením musíme konstatovat, že weby soutěžící v letošním ročníku nevykazovaly fatální nedostatky v přístupnosti, což se kladně odrazilo na celkovém bodovém ohodnocení. Žádný z webů nedostal za přístupnost 0 bodů, nejhorší hodnocení ve stupnici od 0 do pěti bodů byly 2 body.

Odborníci na přístupnost bez těžkého zdravotního postižení hodnotili přístupnost podle vybraných pravidel pro tvorbu přístupného webu. Byla posuzována možnost zvětšovat písmo, dostatečný barevný kontrast, strukturování obsahu pomocí nadpisů a seznamů, použití technologií přístupnou formou, přístupnost formulářů, přítomnost skryté navigace, relevantní alternativní textové popisky u grafických prvků, relevantní titulky stránek a konzistentnost navigace.

Zrakově postižení testéři pak do hodnocení zahrnuli i použitelnost webu pro uživatele s těžkým zrakovým postižením, vlastní zkušenosti s prací s webovými stránkami a k testování použili konkrétní asistivní technologie (hlasové výstupy, softwarové lupy, braillové řádky) – s webem tedy pracovali pro ně běžným způsobem.

Výsledkem testu, prováděného skupinou testérů se zrakovým postižením spolu s testem odborníků na přístupnost bez zdravotního postižení, je informace o **reálné přístupnosti** testovaných webů.

Výsledné bodové hodnocení bylo získáno následujícím způsobem:

$$\text{BODY} = (\text{průměr bodů nevidomých} + \text{průměr bodů slabozrakých} + \text{průměr bodů odborníků}) / 3.$$

Výsledek byl zaokrouhlen na jedno desetinné místo.

Konečné pořadí webů z hlediska přístupnosti

Města

URL webové prezentace	BODY	N	SZ	O
http://www.zlin.eu	4,00	3,75	4,67	4,25
http://www.mestojablonec.cz	4,00	4,10	3,33	3,75
http://www.mestocheb.cz	4,00	3,75	4,00	4,25
http://www.mbudejovice.cz	4,00	3,75	3,67	4,25
http://www.manetin.cz	4,00	3,75	4,00	4,50
http://www.praha.eu	3,50	3,38	3,33	4,00
http://www.mu-prerov.cz	3,50	4,00	3,33	3,50
http://www.muas.cz	3,50	3,25	3,33	4,00
http://www.mikulov.cz	3,50	2,88	2,67	4,50
http://www.mesto-ustek.cz	3,50	3,50	3,33	3,75
http://www.mujicin.cz	3,00	3,50	3,17	2,75
http://www.hermanuv-mestec.cz	3,00	3,50	2,67	3,25
http://www.prachatice.cz	2,50	2,88	2,67	2,50
http://www.mseno.eu	2,00	3,00	1,50	2,00

Obce

URL webové prezentace	celkem	N	SZ	O
http://www.oupetrovice.cz	5,00	4,75	4,67	5,00
http://www.ratmerice.cz	5,00	5,00	4,33	5,00
http://www.lhenice.cz	4,50	4,25	4,83	4,25
http://www.barice-velketesany.cz	4,00	4,13	3,33	4,00
http://www.dobronin.cz	4,00	3,85	3,67	4,25
http://www.nectiny.cz	4,00	4,00	3,50	3,75
http://www.lovcice.eu	3,50	3,25	3,83	3,75
http://www.obecolbramice.cz	3,50	2,63	3,33	4,00
http://www.prahapetrovice.cz	3,50	4,00	3,00	3,00
http://www.radlo.cz	3,50	3,75	2,17	4,25
http://www.tisa.cz	3,50	3,00	3,17	3,75
http://www.hornitresnovec.cz	3,00	3,50	3,17	2,50
http://www.lipova-lazne.cz	3,00	3,13	3,17	3,25
http://www.novaves.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/novaves	3,00	3,50	3,17	3,00

Nominace na cenu za nejlepší bezbariérový web

Každý z devíti hodnotitelů měl možnost nominovat až tři weby na cenu za nejlepší bezbariérový web. Výběr byl letos velmi těsný, web obce **Petrovice** obdržel 5 nominací, obec Ratměřice 4 nominace a město Manětín 3 nominace. Mezi Petrovicemi a Ratměřicemi byl i velmi těsný bodový rozdíl před zaokrouhlením – Petrovice získaly 4,81 bodu, Ratměřice 4,78 bodu.

Zvláštní cenu za nejlepší bezbariérový přístup na webové stránky při soutěži Zlatý erb navrhujeme udělit webu **obci Petrovice** - www.oupetrovice.cz.

Vybraná pravidla pro testování v celostátním kole Zlatého erbu 2009

Kapitola A: Obsah webových stránek je dostupný a čitelný

1. Každý netextový prvek nesoucí významové sdělení musí mít svou textovou alternativu.
3. Pokud to charakter webových stránek nevyklučuje, informace sdělované prostřednictvím skriptů, objektů, appletů, kaskádových stylů, cookies a jiných doplňků na straně uživatele, musí být dostupné i bez kteréhokoli z těchto doplňků a stránky musí být standardně ovladatelné. V opačném případě sdělí orgán veřejné správy tyto informace jiným způsobem.
5. Informace sdělované barvou musí být dostupné i bez barevného rozlišení.
6. Barvy popředí a pozadí textu (nebo textu v obrázku) musí být vůči sobě dostatečně kontrastní, jestliže text nese významové sdělení.
7. Velikost písma musí být možné zvětšit alespoň na 200 % a zmenšit alespoň na 50 % původní hodnoty pomocí standardních funkcí prohlížeče. Při takové změně velikosti nesmí docházet ke ztrátě obsahu nebo funkcionality.

Kapitola B: Práci s webovou stránkou řídí uživatel

8. Obsah ani kód webové stránky nesmí předpokládat ani vyžadovat konkrétní výstupní či ovládací zařízení.
9. Obsah ani kód webové stránky nesmí předpokládat ani vyžadovat konkrétní způsob použití ani konkrétní programové vybavení. Pokud je předpokládáno či vyžadováno konkrétní programové vybavení, může to být pouze z důvodu technické nerealizovatelnosti přizpůsobení obsahu a kódu webové stránky všem programovým vybavením.

Kapitola C: Informace jsou srozumitelné a přehledné

16. Rozsáhlé obsahové bloky musí být rozděleny do menších výstižně nadepsaných celků.
17. Bloky obsahu, které se opakují na více webových stránkách daného orgánu veřejné správy, je možné přeskočit. Pokud webové stránky nemají velký rozsah, nemusí být zajištěno přeskočení opakujících se bloků obsahu.

Kapitola D: Ovládání webu je jasné a pochopitelné

18. Navigace musí být srozumitelná a konzistentní a na všech webových stránkách orgánu veřejné správy obdobná. Od ostatního obsahu webové stránky musí být zřetelně oddělena.
21. Každá webová stránka musí mít výstižný název odpovídající jejímu obsahu.
22. Každý formulářový prvek musí mít popisek vystihující požadovaný obsah.

Kapitola E: Kód je technicky způsobilý a strukturovaný

26. Sémantické značky, které jsou použity pro formátování obsahu, musí být použity ve zdrojovém kódu tak, aby odpovídaly významu obsahu.
29. Prvky tvořící nadpisy a seznamy musí být korektně vyznačeny ve zdrojovém kódu a musí být výstižné.
31. Obsah všech tabulek musí dávat smysl čtený po řádcích zleva doprava.

Zpracoval: Mgr. Radek Pavlíček (radek@blindfriendly.cz), 6. dubna 2009